

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Mártzius' 15 dikén, 1825.

Spanyol Ország.

XII-dik Leo Pápa Ő Sz. ge illy Írást botsátott tavalý Sept. 24-dik napján az Amerikai Ersekekhez és Püspökökhöz — „

XII-dik Leo Pápa. Tisztelendő Atyafiak! Köszöntés és Apostoli Áldás!

„Ámbár meggyőződve vagyunk a' felől, hogy a' mi Alacsonyságunknak a' Szent Péter' székére lett emeltetésekor a' Catholikus Világnak minden Püspökeihez intézett Írásunk, eddig már a' ti kezeitekbe is eljutott: mindazáltal az a' szeretet, a' melly minket érettetek és a' ti Nyájaitokért éget, olly nagy, hogy mi, erántatok viseltető szeretettel telyes gondolkodásunknak megbizonyítására, meghatároztuk, hogy különös Írás által is hozzátok forduljunk. Mi valójában igen keserves és kimondhatatlan fájdalommal vettük a' szomorú tudósításokat azon szánakozásra méltó állapotról, melybe a' Státus és a' Szentegyház azon országokban helyheztedött, a' mellyekben az ellenségnek a' támodás' magvát kihintezni szerencséje volt. Mi jól tudjuk melly ártalmas légyen a' Religiónak, ha szerencsétlenül a' népek' csendessége megzavartatik. Tehát nem tehetjük, hogy méllyen ne szomorkodjunk, azt látván, hogy a' rossz gondolkodásuaknak vakmerő zabolátlankodása melly büntetlen űzi a' maga gonoszságát, 's hogy a' veszedelmes könyveknek 's írásoknak pestise, mellyek által az Egyház' és Státus' Hatalmaik, megalacsonyittatnak, kicsüfoltatnak, 's a' gyűlölségnek és megvettetésnek kitétetnek, melly nagyon terjeszked-

jék, 's harapozzék; avvagy végre hogy egy setét mélységből eme' társaságok, mint a' mindent elpusztító sáskák úgy jönnek-ki, 's a' mellyek a' setétségben formálódván, felöllök minden tartózkobás nélkül elmondhatjuk szent Leo Pápával azt, hogy Ő benne, mint valamelly tisztátalan gödörbe minden össze halmazódik, a' mi átkozottat és istenkáromlót valaha az Eretnek Sekták erősítették.

„És éppen az a' kézzelfogható, valójában igen kedvetlen igasság, a' melyre eme' felfordulásnak és zürzavarnak lefolyt időszakasza béli nyomorúságoknak tapasztalása tanított-meg bennünket, lett most a' mi legfanyarabb keservünknek kútfejévé, ha azon véghetetlen veszedelmeket meggondoljuk, mellyek az Úrnak Szólójét ezen rendetlenségek által fenyegetik.

„Ezen keserűség, tiszteletreméltó Atyámfiak indit minket arra, hogy szívűnket előttetek megnyissuk, semmit se' kételkedvén az eránt, hogy ti azon fenyegető veszedelmet, melynek a' gondviselések alá bizattatott nyájak kitétetek, szemlélvén, az enyimhez hasonló gondoskodástól lelkesítették.

„Az Úr által, ki azért jött-el, hogy a' Világnak azon békességet, melynek Ő a' Szerzője és Tökéletesítője, elhozza, a' Szent Pásztori hivatalra szollittatván, nem fogtok elfelejtkezni arról, hogy első kötelességtek légyen arról gondoskodni, hogy a' Religió sérelem nélkül fenntartassék, a' melynek virágzó állapotja, mint tudva vagyon, a' haza' csendességétől van szük-

ségesképpen felfüggesztetre; 's mint hogy hasonlólag tudva van, hogy éppen a' Religió az a' legerősebb kötéll, a' melly valamint azokat, a' kik parancsolnak úgy azokat is a' kik engedelmeskednek, a' magok különböző kötelességeiknek betöltésére az által összszecsatolja, hogy mindnyájokat azon munkálkodásnak sorompóji között tartoztatja, a' melly réájok nézve meghatározott: erre nézve megkívántatik hogy ezen kötéll még szorosabban összszecsatoltassék, midőn látjuk, hogy az indulatok felpezsdulván 's a' ezivakodás és a' közönséges rendnek megzavarodása lábra kapván, az atyafi az atyafi ellen feláll, 's egyik haz a' másikra roskad.

„Ezen szerencsétlen felzavarodásnak rettenetes szemlélése kénszerit, tiszteletreméltó Atyafiak arra, hogy ezen megintésünk által a' ti hűségteket felindítsuk, bizván, hogy az Úrnak segedelmével, nem lesztek a' lágymelegekre nézve munkátlanok 's a' buzgókra nézve alkalmatlankodók, hanem sőt inkább a' szorgalmatos gondoskodásra mindnyájokat felfogjátok serkenteni, 's illy módon a' mi kívánságainknak betöltődését elősegéllitek.

„Isten őrizzen, legkedvesebb Fijaim, isten őrizzen attól, hogy, midőn az Úr a' maga haragjának ostorával a' bűnös népeket meglátogatja, ti akkor a' gondviselések alá adatott hívők előtt halgassatok, a' helyett hogy nékiek sziveikre kötnétek azt, hogy az örömmek és megtartásnak kiáltása csak az igazak' lakhelyeiken harsog; hogy ezek a' boldog nyugodalommal 's a' telyes békességgel csak akkor élhetnek, midőn azon Úr' parancsolatainak ösvényein járnak, ki a' Fejedelmeket megegyezteteti, 's az Országlókat a' thrónusokon megerőssíti; hogy az Ősi szent Religió, a' melly csak úgy bír ezen tulajdonságokkal, ha sértetlenül megtartatik, semmiképpen meg nem maradhat a' maga tisztaságában, ha a' birodalom a' maga belső részein megha-

sonlván, a' mi Urunknak a' Jésus Krisztusnak szavai szerént pusztítottatik, és hogy végezetre telyesen ki fogja mutatni magát az, hogy az ujításoknak feltalálói valahára kénszerítetni fognak megesmerni az igazságot, 's akaratjok ellen így kiáltaniak Jeremiás Prorétával: „Mi vártuk a' békeséget, és íné semmi jót se' értünk; vártuk azt az időt, hogy meggyógyíttassunk, és íné félelmes időket értünk; reméltük, hogy megmenekedünk, és íné nyughatatlanságok' idejére jutottunk!

„Mindazáltal csakugyan hízelkedünk mi magunknak azzal, hogy ezen fontos tárgy a' ti befolyástok által az égnek segedelmével olly szerentsés és hamar elkövetkező véget fog érni, a' milyent mi ígérünk magunknak azon esetben: „ha ti el „nem mulatjátok nyájaitok előtt azokat a' „felséges Virtusokat méltóképpen lerajzolni, mellyek a' mi nagyon szeretett Fijunknak Ferdinandusnak, Spanyol Országi Ctholikus Királynak, tulajdonai, „ki a' maga Nagysága' fényességénél a' Religió' fényességét 's alattvalóinak boldogságát elébb becsülni; és ha ti ahoz illő „buzgósággal az Európai Spanyolok' emlékezetreméltó 's elérhetetlen érdemeiket „mindeneknek szemeik' elibe terjesztitek, „a' melly Spanyolok az ő hűségeket önn' „javoknak és életjeknek feláldozásával a' „Religiónak és a' törvényes Hatalomnak „szolgálatjára és védelmezésére szentelték. Az a' mások felett való különös szeretet, tiszteletreméltó Atyafiak, a' melly minket ezen írásnak hozzátok való bocsátására ösztönöz, minket ezen okra nézve annál inkább reszkettet, mennél inkább gondoljuk, hogy ti azon véghetetlen nagy távolság miatt, a' melly benneteket a' ti közönséges Atyátoktól elválaszt, elnyomattattok.

„Mindazonáltal így is nem kevesebbé kötelez benneteket a' ti Pásztori hivatalotok arra, hogy a' kesergőkhöz segedelemmel és vigasztalással viseltessetek; hogy

minden elnyomottaknak nyakából a' kedvetlenségeknek terhes jármát, melly őket nyomja 's a' melynek csak képzelése is könnyeket fatsar-ki az ember' szeméből, levegyétek; 's végezetre, hogy az Úrnak, mint ezt minden telebarátjok' és hazájok' valóságos szeretőjik cselekedni köteleztettek, alázatos és buzgó imádkozások által esdélhetek, hogy ő Isteni Felségének tessek megparanesolni, hogy az egyenlenség zúgó szelei csendesedjenek-le, 's a' békesség és csendesség, mellyelre a' mi kívánságaink czéloznak, jelenjenek-meg.

„Mi valósággal olly felséges képzelődéssel és hitellel vagyunk a' ti hűségetek, szeretetetek, kegyességtek, 's erős látorságtok eránt, hogy meggyőződöttök vagyunk a' felől, hogy ezen Virtusokat ti olly nagy mértékben bírjátok, hogy mind azokat a' kötelességeket, mellyekre beneteket elébb emlékezteténk, olly módon fogjátok teljesíteni, hogy az Egyház emé' tartományokban a' ti iparkodástok által békességet fog érni 's fényesen látra fog állíttatni, és hogy ti az Isten' lelkének vigasztalása által megerössítettvén az Isten' félelmének ösvényein fogtok járni.

„Ezen bizodalomban, a' melly nekünk, a' Szent Széknek és az egész Catholika Szentegyháznak illy nagy vigasztalásunkra szolgál, tiszteletre méltó Atyámfiai, kérjük az Eget, hogy reátok és az nyájra, mellyet tegeltetek, azon segédelmet és vigasztalást, mellyet tölle kérünk, töltse ki, 's mi mindnyájotokra legnagyobb hajlandósággal Apostoli áldást adunk.

„Költ Romában a' Vatikánumi palotában 's megpetséltetett a' Halászyúruvel 1824-ben Septembernek 24-dikén, a' mi Pápaságunknak első esztendejében. —

Aláírta: „Jo'sef, Cardinalis Albani.

Számszerént 8-czan vagynak Amérikában és az oda tartozó szigeteken azon Érsekek, 's azon Püspökök harminczhár-

man, kikhez Pápa Ő Sz. ge ezen Fő Pásztori levelet intézte; név szerént pedig így következnek: 1) Mexikói Érsek; alatta vagynak a' Puebla de los Angelesi, Mechoakáni, Oaxakai, Guadalaxarai, Yukatani, Durangói, Új-Leoni, és Sonorai Püspökök — 2) Guatemalai Érsek; alatta vagynak a' Comayaguai, Nkaraguai és Chiapai Püspökök — 3) Limai Érsek; alatta vagynak az Arequipai, a' Truxillói, Quitói, Cuskói, Guamangai, Panamai, Santiagói, Conceptioni, Cuenkai, és Maynási Püspökök — Charkási Érsek; alatta vagynak a' Nuestra Senora-de-la-Páezi, Tukumáni, Santa-Cruz de-la-Sierrai, Paraguay, Buenos-Ayresi és Saltai Püspökök — 4) Santa-Fe (de-Boğotai) Érsek; alatta vagynak a' Popayáni, Cartagenai, Santa-Mártai és Antioquiai Püspökök — 5) Caracasi Érsek; alatta vagynak, a' Merida-de-Marakailói és Guayanai Püspökök — 6) Santo-Domingói Érsek; alatta van a' Porto-Riccoi Püspök — 7) Cubai Érsek (lakóhelye Santiago-de-Cuba); alatta van a' Havannai Püspök. — Asiában Manila-szigetén is találtatik egy Spanyol Érsekség a' Filep-szigeteire nézve, melly alá tartoznak mint Sufraganéusok az Új-Segoviai, Új-Caceresi és Cebui Püspökök.

Liverpool és Canning Anglus Ministerek a' Parlamentumban több olly dolgot mondottak az Amérikai dolgokról, a' mellyek Madridban nem hagyattanak helybe mint az ott kijövő Udv. Ujságból kitetszik, a' melyben ezen Ministereknek Beszédjelből többféle Mondások felhordatnak 's megjegyzések tételnek reájok. Egyebek közt ezt is mondta volt Minister Canning: „Nékem a' Perui insurgenseknek győzedelme bizonyosnak látszik tenni.“ — Ezen szavakra illy felelet találtatik a' Madridi Udvari Ujságban: —

„A' melly tudósításokat a' mi Országlószékünk vett 's Febr. 15-dikén költ Ujságunkban kihirdettetett, a' Rebellis Bolívar armádájának megverettetését jelentik. A' győzedelem mellyet rajta a' Királyi armáda nyert tökéletes, noha az Anglus levelek a' nélkül, hogy újabb Tisztitudósításokat czitálnának, örömet ellenkezőt szeretnének véllünk elhíttetni (Már most, mint alább ezen jegy (*) alatt meg fogjuk látni, csakugyan czitálnak Tisztitudósításokat is) De hát nincsenek-e az úgymondatott Columbiái Respublika' vidékein is még most is Royalista kicsapokodó fegyveres csoportok, mellyek az anyaországhoz hűséggel viseltetnek 's annak ügyiért verekednek? Nem viseltetnek-e hűséggel ezen ügy eránt a' Pastói lakosok? Mi tehát azt hisszük, hogy a' Rebellisek nagyon messze vagynak attól, hogy a' veszedelemtől nem félhetnének, de sőt inkább most közelébről fenyegettetnek attól, mint valaha fenyegetettek?“

Egy más versben így szollott volt Minister Canning: „Columbiának első Tisztviselője Perunak elfoglalására indúlt.“ — A' Madridi Udv. Ujság e'képpen felel: „Da hát vissza jöt-e már ezen első Tisztviselő győzedelmeskedve és megelégedve Columbiába? Semmivé tette-e ezen vitéz sergeket, a' mellyek véle szembe szállottak? Nem most fenyegettetik-e Columbia inkább mint valaha fenyegettetett? Miben változtak-meg a' környülállások?“

Továbbá így is szollott volt M. Canning: „Mi Mexikó függetlenségének megismerésén csak azután gondolkodhattunk, minekutánna Országlási állapotját organizálhatta.“ — De hát (így felel a' Madridi Udv. Ujság) miben szemlélteti azt, hogy a' Mexikói Országlás organizáltatva, rendezett van? Ennek tartományai egymás között meghasonlottak, még csak abba' se' egyezhetnek-meg, hogy hol legyen az Országlószék lakhelye. Az egész

Országban meghasonlás és faktziók uralkodnak. Ilyenek-e egy jól elrendeltetett Országlásnak első talpkövei, kezdő alapjai?“

Minister Liverpool a'képpen szollott volt „hogy a' Spanyol a' Kabinét megvetette Angliának közbenjárását az anyaországtól elszakadott Spanyol Amerikai tartományokra nézve; — a' melly kifogásra e'képpen felel a' Madridi Udv. Ujság: —

„Az, hogy Spanyol Ország Angliának közbenjárását el nem fogadta, onnét történt, hogy Angliának ezen ajánlásához mindenkor olly feltételek voltak csatolva, mellyek a' Spanyol Monárchiának legbecsesebb jusaival ellenkeztek. Ha Anglia a' helyett, hogy a' Spanyol Országlószéknek azt tanátslotta, hogy az anyaországtól elszakadott Amerikai Spanyol tartományoknak függetlenségét esmerjem, inkább az erántmutatott volna hajlandóságot, hogy azon társorsági rendnek és a' Thronusok' legitimitásának fenntartásán, a' mellyért őtet magát is olly dicsőségesen és olly nagy állandósággal csatáznunk szemléltük, 's a' melly legitimitást ő maga is közönséges kötések által megerősített, egész erővel munkálkodik, így a' Spanyol Kabinét nagyon távol lett volna attól, hogy egy illy közbenjárást megvessen: sőt inkább nagy buzgósággal elfogatta volna azt. Így mindenek legjobban eligazítottok volna valamint Amerikának állandó boldogságára, úgy magának Angliának politikai és kereskedési hasznaira, és minden Spanyol Országgal szövetségben és barátságban élő Hatalmasságokra nézve. Anglia nem tagadhatja azt a' nyilvánosságos, egyenes és igazságos módot, mellyel őtet a' Spanyol Országlószék több versben meg hívta, hogy a' Szövetséges és Barátságos Hatalmasságoknak arra czélzó barátságos tanátskozásaikban részesüljön, hogy közös megegyezéssel legillendőbb 's a' köz jóval és Spanyol Or-

szág' jusaival legmegégyezőbb eszközöket lehessen elővenni, hogy e-képpen végzetre Spanyol Ország' plánta-tartományainak inségeik és nyughatatlankodásaik megszüntetődhessenek. Spanyol Ország a maga' részéről mindent megtett, a' mi neki a' nélkül lehetséges volt, hogy méltóságából valamit lehagyjon: a' melyre nézve nem is lehet őtet helyes okon vádolni azért, hogy Angliának közben-járását vissza taszította. Az a' törvényesség és egyformaság, mellyet a' Spanyol Kabinét minden körülállások között valamint Angliára úgy az egyéb Hatalmasságokra nézve is kimutatott, csak abból az ő ingadozásnélkül való és megmásolhatatlan el-tökéllettségéből magyaráztathatik - meg: „Hogy ő a' Rebellisekkel soha sem alku-„dozik; hogy ő azon vitézeket, kik a' legi-„timus thrónusnak ügyét, Hősi módon vé-„delmezik, minden tőlle kitelhető módok „szerént segíteni kívánja; 's azon sok alatt-„valókra, kik a' Demagogusoknak „elvetemedett húzavonáskodásaik 's a' fe-„jletlenségnek rettenetes járma alatt nyögve „a' csendességet és bőséget vissza-ohajtják, „emberi oltalmazó karjait kiterjeszteni meg nem szünik.“

(*) (A' Buenos-Ayresi újságokban a' Perui hadi történetekről kiadatott Tisztitudósításokról, itt most csak azt jegyezhet-jük-meg, hogy három illy tudósításokat adtak-ki a' nevezett Újság levelek, mellyek között egyik Huamangában a' Bolívar' akkori hadi szállásán September 18-kán, a' más kettők pedig Chuquimangában ugyancsak az ő fő hadi szállásán, a' melly hely Cuzkótól dél-keletre 10—12 mért-földnyire esik, irattattak. Ezen Tisztitudósítások, ha egyebet semmit nem tanul-nánk is bellőlők, elég tudományal szolgál-nának annyiban, hogy által láthatnók 's által is fogjuk látni belőlők, hogy Au-gustus' 6-dikától fogva October 4-dikéig, avvagy a' Junini verekedéstől fogva az

October' 4-dikén előfordult történetekig semmi nevezetes verekedés elé nem for-dult, következésképpen, hogy mind a' Ma-dridi Újságoknak a' Gen. Canterak, mind a' Republikánusoknak a' Bolívar' győzedelmeikről kihirdettetett tudósításaik, fundamentum nélkül valók voltak. A' Royalisták mind tovább-tovább vonták magokat Felső Perú felé: Bolívar pe-dig hasonló lépésekkel nyomakodott után-nok, mind addig, még oda jutottak, hol az említett Tisztitudósítások irrattattak.

Nagy Britannia.

A' Dublini Egyesületnek eltöröltete-tését tárgyazó jóvallatnak harmadikszori felolvasatása, mint múlt pénteken irtuk, nem halasztatott-el Mártz. 3-dikáig az alsó házban, henem a' következett legelső ülés-ben, Febr. 25-dik napján, harmadikszor is felolvasatott, 's 226 vosok által 96 ellen meghatározott.

Igen fontos öszszegyülekezések tartat-tak a' Catholikusok' ügyére nézve ezen na-pokban valamint Angliában úgy Irlandiá-ban is. Sok hathatós Beszéd tartattak és sok fontos Kérelmek intéztettek a' Par-lamentumhoz. Gróf Donoughmore olly Kérelmet adott-be Februárius' 21-kén a' felső házhoz, a' melly alatt 100,000 aláírások találtattak, a' kik azt kérik, hogy a' magok hazájokban mind azokkal a' Pol-gári és Státuspolgári jusokkal élhessenek, mellyekkel a' Király' egyéb hitű alattva-lóji élnek.

Ugyan ezen napon adta-bé ezen ház' elejébe Marquis Landsdown a' Dublin-ban és Dublin' vidékein lakó Prote-s-tánsoknak azon Kérelmét, kik azt ké-rik, hogy az ő atyafi és hazafi társaik az Irlandiai Catholikusok szabadittassanak-fel: — „Ezen Kérelem alatt mond a' nevezett Marquis, az egész Irlandiai Protés-táns nemzet béli legnagyobb befolyású és leg-

megkülönböztetebb embereknek neveveik találatnak. Leg elől áll Hercege Leinster. Utána következnek Meath, Downshire, Westmeath, Kingston, Charlemont Grófoknak, cövideden szollván mind azoknak az Irlandusoknak neveik, kik a' magok hazájok eránt jól gondolkodnak. Elmultak azok az idők, mellyekben az akkori fanatikus Protestánsok a' Catholikusokban csak a' magok gyűlölségének és megvetésének tárgyait szemlélték. A' mostani minden megvilágosodott és igazságosan gondolkodók sok milliókra telő atyafiársaikat csak ugyan azon Király hűséges alattvalóit szemlélik benne. Az erőssített felőlők, hogy az Irlandus Bankosok és egyéb gazdagok a' Catholikusok ellen volnának: én pedig ellenkező bizonyyságot tartok a' a' kezemben, mivelhogy ezen írás alatt a' legelsőbb Irlandus kereskedőknek és nemeseknek aláírásaik találatnak. Meg kell azt jegyeznünk, hogy itt nem valamely Theológiai kérdés forog fenn; ezen dolog egész Irlandiát illeti; a' Protestánsok éppen olly nagyon kívánják tudni mint a' Catholikusok, hogy mikor érke-el már azt az időt, hogy az ő hazájok is azon Egyházi békességben élhessen, melyben a' világnak több része élnek. Előbb vagy később győzedelmeskedni kell a' Catholikusoknak: de a' lenne legkívánatosabb, hogy ezen győzedelmeskedés akkor történjék, midőn a' Protestáns népségnek is legnagyobb része helybe hagyná azt."

Mártzius 1-ső napján nagyon sok halgatók gyűltek össze a' Parlamentum alsó házába. mint hogy előre elterjedett vala az a' hír, hogy a' Catholikusok' Felszabadittatása fogna kérdés alá vétettetni. Sir Burdett Francis tette fel a' Javallatot, a' melly néki valósággal nagy dicsőségére szolgált, ezért, hogy az ő Jovallatja 247

voksokkal 234 ellen meghatározatott, 's a' Jovallat az első felolvastatáson által esett. Azok, kik a' Catholikusok' ügyének pártját fogták 13-mal haladták felül az ellenzők' részét. Ezen igen nevezetes tanátskozás reggeli 3 óráig tartott, a' midőn nagy meglepéssel oszlott-el a' sokaság.

Aus tri á b a n Febr. 23-dikától fogva, mikor azt gondoltuk volna, hogy az idő már nem soká egészen ki fog tavaszodni, hirtelen kemény télre változott által. Havunk néhány napok alatt nem csak hogy sok esett, hanem jól meg is fagyott, úgy hogy akár melly kemény téli szán-utat lehetne rajta verni, ha gondolni lehetne, hogy tartós leszen a' hideg, de mivel már most nem sok reménség lehet hozzá, erre nézve még nem láttuk, hogy a' Fiákerek zörögős lovakkal kezdenének járni. Mártzius' 14-dikén reggeli 6 órakor 7 grádus hideget mutatott a' Reaumur' thermometruma.

B é c s.

Magyar Országról úgy tudósítottunk, hogy Méltóságos Gróf Szék helyi Majláth József Úr, Sz. István Magyar Királyi Rendjének Nagykeresztese, Cs. K. Kamarás és Valóságos Belső Titkos Tanácsos, Magyar Királyi Kintstartó 's a' Királyi Magyar Udvari Kamarának Elölülője, T. N. Verőce Vármegyének Fő Ispánya, 's a' Polgári arany-becsület-keresztnek birtokosa, érdekekkel telyes életének 62-tedik esztendejében, úgynevezett csaló tudógyuladásban 's abból következett tudó-szélütésben, a' folyó hónapnak 8-dikán estvéli tizedfél órakor meghalálozott. A' Státus' ezen megkülönböztetett emberének Halála által, a' Monárkha és Haza sokat vesztett.

Méltóságos és Fő Tisztelendő Juranics Antal Urat, Bosoni Választott Püspököt, Sz. Mária-hegyi Apáturat, a' Péchi Cathed. Ecel. Kánonokját, Cathed. Fő Esperestet, a' F. Helytartó Tanátsnál lévő Tanácsost, Györi Megyés Püspökké méltóztatott Császár és Király Ő Felsége kegyelmesen kinevezni.

Ő Cs. K. Felsége kegyelmesen méltóztatott Nagyságos és Fő Tisztelendő Szalay István Urat, a' Kalocsai Erseki megye' Nagy Praepostját és Kánonokját, Tituláris Püspökké nevezni.

Fő Tisztelendő Thessarovics Gábor Urat, N. Váradon Újvárosi Sz. László templombéli Plebánust, a' N. Váradi F. T. Káptalannál Theologus Kánonokká méltóztatott Ő Cs. K. Felsége kegyelmesen kinevezni.

E r d é l y.

Erdélyben; Szomosujvart a' Felséges Austriai Császár Első Ferencz Születése Napján, és az arra következő Vasárnap végre kajtott buzgó Kívánságok és Imádságok:

Bizonyára ha a' szeretet érzésének eredeti kuttéjét, állapos valósággal, és végrehajtó munkássággal, oly módon megtudnám fejteni, valamint érzem; vagy a' mint szemmellátó Tanuja valék; a' Szabad Királyi Város Szomosujvár Polgárainak buzgó indulatjokban, a' mi Felséges Fejedelmünknek Születése Napján tartatott pompás végrehajtásokban: ugy olyan díszesen le írhatnám, azon zengő Örömet, melly minden szíveket itten egyátaljában, a' maga özömébe merített vala, ezen folyó esztendő 12-dik Februáriusának estvéjén; a' midőn a' Város Házának ablakai csinos címekkel felékesítve, és kivilágosítva valának, nem különben a' pol-

gároknak is ablakai; és harsagó mu'sika-szóval elegyítvén minden Karok, és Rendek hangjokat, egy harmóniával sok versben kiálták: **Éljen Ferentz Császár!**

Sok ilyen tehetségbeli munkásságai az emberi cselekedeteknek, szeretetet bizonyítanak Jó Fejedelmünkhez, 's a' szeretetnek állapotát mi magunkban hordozzuk, és annak eredeti kuttéje az Isten. Minden a' Mindenben ezen kuttéből ered, és akár melyik helyen, akár milyen időben, és akár micsoda módon gondolkodjunk, mind azon az egy ponton állunk még az életben, két pólust tekintve: a' Véghetelent és a' Végest. Ha az elsőtől elmélkedünk abban értelmünk elmerül, és ha a' másodiktól értekezünk ottan okosságunk elbámul. Ilyen gondolkodások között; a' midőn a' szeretetnek kuttéjét, állapotát és munkásságát magyarázgatni ohajtom vala, a' tüneményes Véghetelenségben: az álomban elmerültem. Hanem kevés idő múlva a' mo'sár ágyuknak durrogása ébreszte-fel álomból Februáriusnak 13-dikára és fényesebbnek tetzék fel nékem a' Nap, a' midőn láttam sietséggel készülni Öregeket és Ifjakat mind a' két nemből az Istennek áldozat-tételére: Gondviselő Atyánk, Jó Királyunk és Törvényes Fejedelmünk mindenek felett betses Életéért. Jól tudom én azt, hogy nem csak a' Felséges Austriai Ház' Kormányozása alatt lévő Tartományokban lakó Emberekinneplak meg, ezen réánk nézve mindenkor örvendetes napot, hanem csak nem az egész Föld Golyobisán találtató Tartományokban is buzgó szívvel imádják az Istent, a' Felséges Austriai Császár Első Ferentz hosszas Életéért!

De mind ezeket sejül haladgya, és a' megjegyzésre különösen méltó; a' Nagy Erdély Országi Szomosujvári Jobbitó Házban szenvedő szerentséleneknek buzgósága, a' kik az Ő Felsége Születése Napjára; a' Nagy Erdemü Vár Commendánsa

Méltóságos Liber Báró Jo's in czi Jó'sef Úr Ő Nagysága által intézett Solemnitásra, a' jó viseletben magokat megkülömböztető Szerentsétlenek készítettek szíveket buzdító Musikális Darabokat, és Verseket, melyek a' Te Deumban a' Vár Kápolnájában, a' Szent Mise' kezdetével ajtatosan el énekeltettek. A' Szent Mise alatt közben, a' 36 főből álló Katonaság által, pontosan és ügyesen tétettek a' lövések, a' vár-béli Strázsamester Benkő Mihály úr vezetése alatt. A' Szent Mise bérekesztésével, az Ő Felsege és Felseges Háza hosszas és állandó fenn maradásáért; egy Hálát adó Ének énekeltetett: ugyan egy Szerentsétlen által készítettet. Egreható vala ez az Isteni Tisztelet, el halgatom a' több Városiaknak számokat; hanem egyedül a' 350 főből álló Szerentsétleneknek mind a' két Nemben, említem meg az űk egygyesített szeretet-beli érzéseket, a' midőn a' Mindeneknek Urához, a' minden sorsúkra gondoskodó Fejedelmek Életéért, buzgón imádboztak, és töredelmesen esedeztek, ha szintén mint Atya, űket mint Gyermekkeit, fenyítették alatt tartja is. Az Éneklésben különösön kimutatták magokat, a' Szerentsétleneken kívül: az említett Báró Commendáns Úr Ő Nagysága 13 esztendős Mostoha Léánya Má dai Aniko; és a' Vár' Iródeákja Tekintetes Déák i Antal úr. Egy Szerentsétlennek fáradhatatlan szorgalmatosságát, el nem halgathatom, a' ki még a' bilintsek között is, az ű hasznos talentumát, az emberi társaságban terjeszteni kívánnya; ennek előtte több Mechanicali szerzeményeivel, mostan pediglen a' mu'sikában, oly annyira, hogy a' középszerű emberi értelmet a' bámulásig indítja, a' hol ű a' több szerentsétlen társai közül, a' jobb erköltsűeket kiválosztván, a' kik soha még

musikális instrumentumot kezekben sem fogván, és már esztendőtől fogva azokat gyakorlásban tartván, a' leg nehezebb Darabokat különbféle instrumentumon kotából készséggel mu'sikálják. Végezetével ezen emlékezetre méltó Solemnitásnak, a' tisztelt Méltóságos Commendáns Úr, a' kinek Fejedelméhez fedhetetlen hűsége, és 14 esztendők alatt, ezen Vár Kormányozásában történt sok nevezetes tettei és jobbításai; melyek minden Fő Dicasteriumok előtt, sőt a' Felseges Udvar előtt is tudva vannak voltaképpen; nem szűnnek meg, még ezen Solemnitást továbbá is folytatni, és több Úri Személyeket megvendégelni: a'hol is az ű Felsege és az egész Felseges Austriai Ház állandó egészségekért a' poharak egymásra üressítették ki. Nem felejtkezett el Ő Nagysága a' Katonákról is, a' kiket étellel és itallal jutalmazott; sőt tudva lévő nemes szívét az adakozásban ki terjesztette többekre is. Eljenek sokáig az ilyen érdemes Elöljárók! a' kiknek szelíd és bölts Kormányozások alatt, a' szenvedés alatt lévő szemlátomást jobbulnak, és a' Religióban gyarapodnak. Utoljára a' Vár Árendátora (Izraelita) illetén példakkal indittattván, a' Raboknak számokra ingyen ételt osztogattatott ki.

H i r d e t é s .

Szombathelyen T. N. Vass Vármegyében, egy a' Piaczon legjobb helyen, és keletben lévő Posztó Kereskedés Portékákkal, Boltbéli hozzá tartozandókkal és egyéb Sátor, és vásári Eszközökkel folyó Eszt. megesendő Április Hónapnak 14 napján a' többet ígérőnek Licitatióképpen el fog adatni, a' kinek szándéka vagy onnak meg vételére, az meg irt napon és helyen megjelenhet.